Dosarul nr.4r-3011/23
Nr. PIGD 4-23055925-02-4r-02082023
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecătorul Liudmila Beșliu

D E C I Z I E

30 mai 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Marcel Juganari
Judecătorii: Silvia Cecan
Ion Bulhac

Judecînd în ordine de recurs, recursul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Liliana Verdeș, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023, prin care s-a restituit cauza contravenţională pornită în privinţa lui Gorobeţ Evgheni în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional, privind respectarea exigenţelor prevăzute de art. 396 alin. (1) din Codul contravenţional.

Termenul de examinarea a cauzei în instanța de fond, 18 aprilie 2023-20 iunie 2023, în instanța de recurs, 23 ianuarie 2024-30 mai 2024.

A C O N S T A T A T:

1. La data de 14 aprilie 2023, în adresa instanţei de judecată a parvenit dosarul contravenţional în privinţa cetăţeanului Gorobeţ Evgheni, în privinţa căruia procurorul Liliana Verdeş a emis ordonanţa de pornire a procesului contravenţional în baza bănuielii rezonabile în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023, s-a restituit cauza contravenţională pornită în privinţa lui Gorobeţ Evgheni în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional, privind respectarea exigenţelor prevăzute de art. 396 alin. (1) din Codul contravenţional.
3. Considerînd neîntemeiată încheierea în cauză, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Liliana Verdeș, a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii și remiterea cauzei la rejudecare.
4. În motivarea recursului s-a invocat că la data de 20 martie 2023 a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a cet. Gorobeţ Evghenii pentru comiterea infracţiunii prevăzute de art. 264^1 alin.(1) din Codul penal, din motiv că fiind analizate din aspectul coroborării şi interconexiunii probele acumulate în cadrul urmăririi penale, nici una din acestea nu demonstrează incontestabil faptul

punerii în mişcare a mijlocului de transport de către bănuitul Gorobeţ Evghenii în stare de ebrietate cu grad avansat şi dispusă clasarea procesului penal.

5. Totodată, a fost stabilit cu certitudine faptul că, acţiunile cet. Gorobeţ Evghenii întrunesc elementele constitutive al componenţei de contravenţie, prevăzută la art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional, consumul de alcool, de substanţe stupefiante şi/sau de alte substanţe cu efecte similare de către conducătorul de vehicul implicat în accident rutier, până la testarea alcoolscopică sau până la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate şi a naturii ei.
6. Astfel, în conformitate cu prevederile alin.(3) art. 396 din Codul contravențional, ”în cazul refuzului începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauza că fapta constituie o contravenţie, procurorul dispune, prin ordonanţă motivată, pornirea procesului contravenţional”,
7. Iar conform stipulărilor prevăzute la alin.(1) art. 396 din Codul contravențional ”procurorul emite ordonanţa cu privire la contravenţia pe care a constatat-o în exerciţiul funcţiunii şi o transmite autorităţii publice cu competenţă de examinare a contravenţiilor”.
8. Reieşind din faptul că contravenţia imputată cet. Gorobeţ Evghenii nu a fost constată de către agentul constatator din cadrul MAI, instanţa în partea descriptivă a încheierii nu putea face trimitere la competenţa acestui organ de a examina contravenţia menţionată supra, conform prevederilor art. 400 alin.(l) din Codul contravențional.
9. De asemenea, instanţa de judecată a omis prevederile art. 395 alin.(1) lit.c) din Codul contravențional, conform căruia instanţa de judecată examinează toate cazurile cu privire la contravenţii, cu excepţia celor atribuite de prezentul cod competenţei unor alte organe, precum şi: cauzele contravenţionale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei sancţiuni dintre cele care urmează: privarea de dreptul special. În aceiaşi ordine de idei, codul contravenţional nu prevede noţiunea de ordonanţă de constatare a faptului contravenţional şi mai mult ca atât nu prevede aşa numit act că urmează a fi întocmit de procuror în calitatea de agent constatator. Codul expres prevede ce act întocmeşte procurorul în calitatea sa de agent constatator şi anume: procurorul emite ordonanţa cu privire la contravenţia pe care a constatat-o în exerciţiul funcţiunii.
10. Mai mult ca atât, codul contravenţional nu stipulează că procurorul în ordonanţa de iniţiere a procesului contravenţional urmează să indice pedeapsa care urmează a fi aplicată contravenientului, dat fiind faptul că, procedura contravenţională iniţiată în privinţa cet. Gorobeţ Evghenii urma a fi examinată în şedinţă de judecată, cu citarea părţilor, cu examinarea probelor şi oferirea

posibilităţii participanţilor la proces pentru a se expune asupra pedepsei ce urmează a fi aplicată contravenientului.

11. Judecând recursul declarat, examinând materialele cauzei, raportând situaţia de fapt la cea de drept, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Liliana Verdeș, urmează a fi admis, hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023, urmînd a fi casată.
12. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
13. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
14. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, avînd în vedere că ședința de judecată a fost stabilită după intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei lipsa participanților la proces.
15. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată lipsa de careva temeiuri de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond a ținut cont de rigorile art. 458 alin. (1) din Codul contravențional, care indică că „examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; lit. b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; lit. c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; lit. d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei”.
16. Colegiul constată că la data de 14 aprilie 2023, în adresa instanţei de judecată a parvenit dosarul contravenţional în privinţa cetăţeanului Gorobeţ Evgheni, în privinţa căruia procurorul Liliana Verdeş a emis ordonanţa de pornire a procesului contravenţional în baza bănuielii rezonabile în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional.
17. Iar, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023, s-a restituit cauza contravenţională pornită în privinţa lui Gorobeţ Evgheni în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul

contravenţional, privind respectarea exigenţelor prevăzute de art. 396 alin. (1) din Codul contravenţional.

18. Pentru a pronunța hotărârea, instanța de fond a constatat că instanţa de judecată nu poate substitui procurorul în efectuarea acţiunilor procesuale, ori nu ţine de competenta instanţei de judecată de a investiga cauza contravenţională constatată de procuror, concluzii care în opinia Colegiului sunt pripite.
19. Potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.
20. În baza art. 440 alin.(l) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.
21. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravenţional, se deduce că sancţiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetăţenilor în vederea realizării scopului preventiv şi represiv al sancţiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravenţional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenţionate a unei alte sancţiuni contravenţionale, ceea ce conferă faptei natura penală.
22. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţională desfăşurată în faţa instanţei de judecata revine în primul rând organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia. În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus indicate, instanţa de judecată are obligaţia legală de a verifica legalitatea şi temeinicia procesului - verbal cu privire la contravenţie.
23. În aceste circumstanțe, instanța de recurs relevă că instanța de fond nejustificat a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.

24. Conform art. 455 din Codul contravențional, ședința de judecare a cauzei contravenţionale are loc cu citarea părţilor, în modul prevăzut de prezentul cod. (2) Prezenţa agentului constatator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravenţională, la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale este obligatorie. Absenţa agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citaţi în conformitate cu legislaţia, fără motiv întemeiat şi fără înştiinţarea prealabilă a instanţei, nu împiedică judecarea cauzei contravenţionale şi permite aplicarea acestuia a unei amenzi judiciare de către instanţa de judecată, în conformitate cu art.201 din Codul de procedură penală. (2^1) Dacă pe parcursul judecării cauzei contravenţionale se constată că agentul constatator este în imposibilitate de a participa în continuare la şedinţă, el poate fi înlocuit cu un alt agent constatator, fără reluarea judecării cauzei contravenţionale de la început. Agentului care a intervenit în proces instanţa îi oferă timp suficient pentru a lua cunoştinţă de materialele cauzei contravenţionale, inclusiv de cele cercetate în instanţă, şi pentru a se pregăti de participarea de mai departe la procesul contravenţional. Agentul are dreptul să solicite repetarea unor acţiuni procesuale deja efectuate în şedinţă în lipsa lui dacă are de concretizat circumstanţe suplimentare. (2^2) Înlocuirea agentului constatator se dispune de conducătorul autorităţii publice în care activează agentul constatator. (3) Neprezentarea în şedinţă a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenţionale. (4) Participarea făptuitorului reţinut este obligatorie. Aducerea lui este asigurată de poliţie. (5) În cazul în care se solicită aplicarea sancţiunii arestului contravenţional, participarea făptuitorului la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale este obligatorie. Neprezentarea cu rea-voinţă a făptuitorului permite aplicarea sancţiunii arestului contravenţional în absenţa acestuia.
25. Colegiul indică că instanța nu putea să soluționeze prezenta cauză, în lipsa petiționarului, a avocatului care prin cerere a solicitat amînarea examinării cauzei, dar și a procurorului care a sesizat instanța.
26. Din materialele cauzei, Colegiul reține că avocatul în interesele contravenientului a înaintat o cerere de amînare, totodată, deși la materialele cauzei este anexată o citație, la dosar lipsesc probe din care ar rezulta citarea legală a procurorului care a sesizat instanța cu materialul contravențional.
27. Astfel, prima instanță a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces, prin ce a încălcat dreptul participanților la proces de a se expune vis-a-vis de învinuire, de a prezenta probe, a-și susține poziția, iar ca efect în speță a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, totodată, aceste circumstanțe denotă încălcarea principiului contradictorialității.

28. Mai mult, instanța de fond a dispus restituirea cauzei în mod independent, fără a asculta opinia procurorului vis-a-vis de circumstanțele speței.
29. Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu și-a motivat corespunzător soluția.
30. Nepronunţarea instanţei asupra acestor argumente echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanţa de recurs, care nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor din dosar şi în instanţa de recurs nu poate fi satisfăcută cerinţa părţii de a administra noi probe.
31. În această ordine de idei, Colegiul penal conchide, că argumentele invocate în recurs şi-au găsit confirmare pe parcursul examinării cauzei în instanţa de recurs, motiv pentru care acesta urmează a fi admis, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023 și remiterea cauzei la rejudecare.
32. Conducîndu-se de prevederile art. 441 alin. (1), lit. a), art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. a), art. 474 din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E:

A admite recursul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Liliana Verdeș.

A casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2023, prin care s-a restituit cauza contravenţională pornită în privinţa lui Gorobeţ Evgheni în comiterea faptei contravenţionale prevăzute de art. 233 alin. (2^1) din Codul contravenţional, privind respectarea exigenţelor prevăzute de art. 396 alin. (1) din Codul contravenţional și a remite cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Marcel Juganari

Judecătorii Silvia Cecan

Ion Bulhac